

KRONIEK VAN HET BELEID VOOR GROOTMIJDRECHT-NOORD EN DE GEVOLGEN DAARVAN; PERIODE DEC. 2002 – MRT 2009

De periode is zo lang dat de verslaggeving, hoe goed ook, in de tijd gezien verbrokkelt raakt. Deze kroniek is bedoeld als hulpmiddel om achteraf nog eens de lijnen die daar door heen lopen duidelijker herkenbaar te maken.

december 2002.

De gedachte tot inundatie van GM is voor het eerst gelanceerd in de **Stroomgebiedsvisie Amstelland**, vastgesteld door provincie Utrecht en het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). Van Groot Mijdrecht een plas maken wordt daarin gepresenteerd als een *urgent middel tegen bodemdaling in het omringende veenweide gebied*. Als dat juist zou zijn, is dat een sterk argument. Voor diepe droogmakerijen, zoals GM (6,5 m onder NAP) is de stelling dat *droog houden geen duurzaam waterbeheer* is. Wat duurzaam is wordt niet genoemd. Op menselijke schaal zou dat betrekking moeten hebben op een tijdvak van twee of drie generaties. Onderbouwd wordt de stelling niet. Daarmee blijft het een slag in de lucht.

De ontwikkeling van de denkrichting in de Stroomgebiedsvisie was een bijdrage van dr. Peter van Rooy. Hij is enig directeur van Accanto, een netwerk van adviseurs op het gebied van gebiedsontwikkeling. Een van de twee projectleiders van de Stroomgebiedsvisie was ook verbonden aan Accanto. Van Rooy is gepromoveerd in bestuurskunde, en heeft met 105 publicaties een uitgebreide bijdrage geleverd aan gebiedsontwikkeling.

Voor de duidelijkheid: onder *Gebiedsontwikkeling* wordt verstaan de concrete gebiedsgerichte uitvoering in het kader van *Ontwikkelingsplanologie*. Dat laatste schept een kader voor dynamisch ruimtegebruik en stimulering van ontwikkeling. Een onafscheidelijk onderdeel van Gebiedsontwikkeling is de *realisatie van vastgoed*.

Twee dingen **kenmerken** de rapporten die in de ontwikkeling van het project GMN zijn gemaakt:

- **ten eerste;** *de voortdurende wisseling van het waterprobleem dat het maken van een plas legitimeert*. Er wordt dan ook geen rangorde van urgentie aan de waterproblemen toegekend.
- **ten tweede:** beperking tot de technisch- inhoudelijke kant van de wateraspecten en daarmee een *bewuste vermindering van een integrale en gekwantificeerde afweging van de waterbelangen tegen over andere betrokken belangen* (zoals ecologie, natuur- en belevingswaarden, en functies van het gebied voor landbouw, industrie, bewoning en bewoners).
De doorzichtigheid die deze afweging voor de betrokkenen heeft is maatgevend voor het nut daarvan. In de praktijk krijgt dat de vorm van een *Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA)*, zoals die bijvoorbeeld voor het Wieringer Randmeer is gemaakt. Op papier wordt de noodzaak daartoe wel steeds door waterschap en provincie als een vanzelfsprekendheid onderschreven. In 2007 is in het boek van Peter van Rooy/Habiforum **Gebiedsontwikkeling GMN** wel een opstelling in die richting gemaakt. Maar de onderbouwing daarvan bleef geheim wegens zogenaamde "bedrijfsbelangen", die verder niet werden toegelicht. Deze kenmerken gelden tot op de dag van vandaag echter nog steeds.

31 mei 2005.

Waterschap, provincie en gemeente hebben een **publieksavond** georganiseerd, die bezocht werd door 300 personen. Het waterschap presenteerde de *conclusie dat het niet langer verantwoord was GMN droog te houden*. Binnen 10 jaar zou er twee en een halve meter water op komen. Dat kwam topdown naar beneden als een meteoriet!

Een oplossing, maar niet voor de bewoners. Zij worden verzocht zich op het onvermijdelijke voor te bereiden. De mededeling had een onmiddellijke invloed op de waarde van de huizen, gaf grote onzekerheid over voorgenomen investeringen en uiteraard veel andere zorgen. Die zijn er onverminderd nog steeds. Het zou wel nog in een verkennende fase zijn. De onderbouwing was nog niet klaar. Die kwam wat later met de "Verkenning Water GMN" in november 2006.

Van het argument *dat inundatie de bodemdaling in de omgeving zou verminderen*, was toen al gebleken dat het niet houdbaar was. Het is na het rapport *Stoomgebiedsvisie Amstelland* niet meer gebruikt.

Brussel wordt er nu bij gehaald;

- Volgens *Kaderrichtlijn Water* van de Europese Unie (*KRW*) moet het water in 2015 schoon zijn. Uiterlijk in 2027. Die richtlijn maakt wel een *uitzondering voor een onomkeerbare morfologische oorzaak*. In dit geval is dat de kwel. Maar daar werd over gezwegen.
- Door de klimaatverandering moet er een *calamiteitenberg* zijn. Statistisch gezien is die minder dan eens in de 100 jaar nodig. Ronde Hoep, ten noorden van GM en onder regie van provincie Noord-Holland, is op dit moment, technisch gezien, het meest geschikt voor een dergelijke noodberging (V.W. 2^e f pag. 30). Maar ook daar werd niets over gezegd.
- *Bodemdaling* in GMN doet ook een duit in het zakje. De stelling was dat binnen 10 jaar GMN voor de *landbouw minder geschikt zou zijn*. Later zal blijken dat dit veel te ongenueanceerd is. Over GMZ, geologisch identiek met GMN, werd om economische redenen niets gezegd. Te veel mensen en bedrijven zouden daarbij dan betrokken worden. Maar GMZ is in dit verband niet oninteressant. Kwelwater zoekt nu eenmaal het diepste punt waardoor het probleem, na een "plas-oplossing" in GMN, naar GMZ zou kunnen verhuizen.

Kortom er werd op deze avond een grote knoop van problemen gepresenteerd. En wel in een vorm die deed vermoeden dat het maken van een plas al de voorkeur had. Maar er werd ook over belangrijke zaken gezwegen.

juni 2005.

Onder regie van Peter van Rooy verscheen de **Voorverkenning Wateropgave De Ronde Venen**. Dit was de inhoudelijke voorloper voor bovengenoemde publieksavond. Het plaatste het maken van een plas van GMN, voor wat betreft verbetering van waterkwaliteit en te verwerken hoeveelheid water, in het voordeel. De landbouw was als wegwijzende activiteit nauwelijks een woord waard. Er wordt een integrale verkenning geadviseerd voor uitvoering van een plas in GMN. Daarbij werd "integraal" geïnterpreteerd als beperkt tot waterproblemen. In deze verkenning moest Plan Plas in ieder geval worden meegenomen.

november 2006.

Het rapport **Verkenning Water GMN** kwam uit. Dat was op wens van provincie en waterschap en weer onder regie van Van Rooy, als specialist in "vernieuwend ruimte gebruik". het beperkt zich tot onderbouwing voor de beoordeling van wateraspecten van het noordelijk deel van GM. Als probleem wordt het *opbarstrisco* van de bodem aangegeven (druk van het grondwater doet de toplaag van de bodem omhoog drijven). Verder het *kwaliteitsprobleem van het water in omliggende polders en plassen* en een tekort aan *waterbergend vermogen*. Dat laatste is niet het belangrijkste probleem maar het zou mee genomen kunnen worden.

Om alle mogelijke oplossingsrichtingen af te dekken werden in dit rapport zes "strategieën" ontworpen. Deze zijn niet allemaal even interessant. Ze gaven sommigen de indruk dat zij, na te zijn afgekeurd, meer moesten dienen als legitimatie voor strategie Plas .

Deze strategieën zijn:

Strategie "Nietsdoen"

is een plan dat niemand van plan is en wordt alleen gebruikt als een referentie kader.

Strategie "Plan de Venen"

is het *convenant van 1999* ondertekend door 27 partijen waaronder het rijk, de provincies en waterschappen, maar niet de bevolking en de agrariërs. In 2006 werd met "Herijkt Plan De Venen", geconstateerd dat de uitvoering te weinig resultaat geboekt had. Onder meer door te lage rijksbudgetten. Het grootste gedeelte van het plan bleef ongewijzigd.

Strategie “Technieken”

berust op een in 2006 door Grontmij uitgebracht rapport: **Bouwstenen voor strategieën voor GMN**. De meerderheid van de hier in opgenomen technieken werden door Grontmij zelf om verschillende redenen afgeraden. Enkele anderen zouden met een van de andere strategieën gecombineerd kunnen worden.

Een van de door Grontmij in 4.4 voorgestelde “bouwstenen” is het **Afvoeren Separaat Van Boezem**. Zonder opgaaf van redenen is dit in *strategie “Technieken”* weggelaten. De Commissie-Remkes heeft dit hiaat later geconstateerd.

In deze bouwsteen wordt het water uit GM via een pijpleiding over een afstand van hemelsbreed zeven kilometer naar het Amsterdam Rijnkanaal gepompt. Simpel de kwel van heel GM afvoeren. Grontmij schat de incidentele kosten (2006) tussen 12 en 22 miljoen euro. Binnen GM wordt in deze techniek de kwel zonder onderscheid tussen Noord en Zuid als een onomkeerbare zaak aanvaard. Het zou een 100%-oplossing geven voor het *kwaliteitsprobleem in de Amstelboezem* en daarmee van het water in de omliggende polders en plassen.

In dat gebied zou aan de vereiste van de *KRW* kunnen worden voldaan zonder gebruik te maken van de uitzonderingsbepaling. Volgens de regels van *KRW* kan binnen GM de diepe ligging en de geringe weerstand van de bodem als een zo genaamd “onomkeerbare morfologische situatie” worden gezien. Die hoeft niet aan hoge ecologische doelstellingen te voldoen. Waterschappen kunnen daar afhankelijk van hun situatie, een benadering voor de afleiding van einddoelen kiezen.

De *hoeveelheid naar de Amstel uit te malen water* is nu in 49 Mm3/jr. Deze hoeveelheid blijft in de bouwsteen “Afvoeren” het zelfde. In een combinatie met Plan De Venen zou dat 43 Mm3/jr. worden (V.W. 2^e fase. pag. 42,43). Dit water bestaat voor minstens 85% uit kwel. Plan De Venen voorziet in een peilverhoging van circa 50 cm, zoals gewenst is voor de natuurontwikkeling. Bewoners hoeven hun huizen niet uit. Verwerving van vastgoed alleen op vrijwillige basis. Er kan volstaan worden met dijkjes. Agrarische bedrijven zouden gebruik kunnen maken van reeds aangekochte ruilgrond in GMN-West. Geen verplaatsing van kwel door een inundatie van de ene helft van de polder en droogmalen van de andere helft. Geen onvoorzienbare kwelrisico's in GMZ door een zandwininput in GMN of anderszins. Gekeken zou moeten worden of het technisch/ruimtelijk /financieel haalbaar is, of ontvangende water dit kan verwerken en hoe de maatschappelijke kosten zich verhouden tot de maatschappelijke belangen.

Naar aanleiding van de opmerking van commissie Remkes werd in september 2008 in *Verkenning Water GMN 2^e fase pag. 34* op het bestaan van dit hiaat gereageerd. Deze bouwsteen zou niet in de strategieën opgenomen zijn, omdat bij Loenen een drinkwaterinlaatpunt is en omdat een voorzuivering noodzakelijk zou zijn om kans te maken op een lozingsvergunning vanwege de nitraatdoelstellingen van de Noordzee. Loenen ligt op de hoogte van Mijdrecht. Door de zuid/noord stroming in het kanaal zou een meer noordelijke lozing het drinkwaterinlaatpunt bij Loenen overslaan. Misschien een pijp afzinken in het noordelijk gedeelte van de Vinkeveense Plas? Als het water van GM ook nu al via de Amstelboezem bij IJmuiden terecht komt, waarom zou dan een lozingsvergunning met nieuwe eisen voor de Noordzee en een voorzuivering nodig zijn? Het valt niet te begrijpen dat deze techniek alleen op basis van deze argumenten moest worden afgevoerd.

Strategie “Meegroeien”

is een uitgestelde vorm van “Plas” en brengt verder weinig nieuws.

Strategie “Ophogen”

is een strategie waarvan Van Rooy zelf zegt dat het niet kan, en dan kan je het ook niet kiezen.

Strategie "Plas"

werd van uit alle onderscheiden watercriteria met bovengenoemde strategieën vergeleken en scoorde in **Verkenning Water GMN** positief. Vanuit dat gezichtspunt kwam "Plas" als beste uit de bus. Opmerkelijk is dat de eindconclusie berust op een schema waarin aan de wateraspecten *geen onderscheid naar urgentie* is gemaakt. Aan elk aspect werd een plusje, een nulletje of een minnetje toegekend. De strategie met de meeste plusjes kreeg de voorkeur. Een onderbouwde vergelijking van de strategieën op basis van een *MKBA* werd niet gemaakt!

december 2006.

Door PS werd een eerste poging gedaan om met een **Deskundigen Raadpleging** de problematiek in een breder verband te betrekken. Daartoe leverden vijf deskundigen in november op enkele A4-tjes hun visie in op nut, noodzaak en urgentie van de zes strategieën. Vier van hen wezen er nadrukkelijk op dat een goede afweging van belangen om verantwoord een beslissing te kunnen nemen ontbrak. Twee van deze vier zagen een Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (*MKBA*) als een voorwaarde. Een aantal van hen vroegen zich of het element woningbouw in strategie Plas wel zou passen in de gewenste ontwikkeling van het Groene Hart. Met deze kritiek werd niets gedaan.

5 februari 2007.

In de **vergadering van de Provinciale Staten** van Utrecht komt een **staten voorstel van GS** om een *kader* te stellen voor de strategiekeuze medio 2007. Onder de voorgestelde beslispunten is de stelling dat agrarisch gebruik op lange termijn onmogelijk is en dat *peilverhoging noodzakelijk* is (zgn. "vernatting"). De strategieën "Niets doen" en "Plan De Venen" zouden geen duurzame oplossing bieden. Door deze formulering bleven "Technieken" en "Plas" over.

Ook zou op korte termijn een overzicht van maatschappelijke kosten en baten verschaft kunnen worden. PvdA, VVD en Groen Links dienden een amendement in waarin deze suggestie werd overgenomen. Deze motie werd aangenomen. Een onderbouwde kosten-baten beoordeling bleef echter achterwege, waarmee PS haar bestuurlijke verantwoordelijkheid verzaakte.

De *tekst van het voorgenomen besluit* kwam echter terecht onder de *Overwegingen* en niet onder de *Besluiten*. Na enige tijd bleek dat te betekenen dat over de "vernatting" het besluit was genomen, dat er niets besloten was.(!)

Alle mogelijkheden stonden dus weer open. Het voorstel van GS om tot peilverhoging te besluiten was niet door PS overgenomen. Naar aanleiding hiervan heeft de provincie de heer N. Postma (als externe) verzocht met een aantal betrokkenen verkennende gesprekken te voeren.

24 mei 2007.

Volgens dijkgraaf de Bondt heeft het algemeen bestuur van AGV "als kordaat besluit van een gezaghebbend bestuur dat vervolgens doorpakt en betrouwbaar is een aankoopbesluit ad 23 miljoen genomen voor aankoop van gronden en opstallen in GMN. Immers iedereen is er zo langzamerhand van overtuigd dat je niet door kunt gaan met pompen en het laten zakken van het gebied totdat het een keer echt mis gaat".

5 juni 2007.

GS hebben over Postma's **Adviesrapport** vergaderd en besloten af te zien van het door PS op 5 februari genomen besluit om een overleggroep bestaande uit vertegenwoordigers van bewoners en overheden. In plaats daarvan wordt een veel zwaardere en onafhankelijke commissie van gezaghebbende waterdeskundigen aangesteld.

8 september 2007.

De "**Onderzoekscommissie voor water en bodemdaling in Groot Mijdrecht Noord**" wordt geïnstalleerd (*Commissie Remkes*). Hun opdracht was om onderzoek te doen naar de juistheid en volledigheid van gebruikte studies en rapporten over *water en bodemdaling*, en over de *wederzijdse effecten* van GMN en omliggende polders. De commissie werd samengesteld uit J.W. Remkes als voorzitter, vier emeritus water-professoren uit Delft en Wageningen en een secretaris.

29 oktober 2007.

In kennelijke haast om de financiering van plan-Plas in het kader van *Urgentie Projecten Randstad (U.P.R.)* rond te krijgen en niet gehinderd door het feit dat Commissie-Remkes nog geen uitspraak heeft gedaan, sluit gedeputeerde Binnekamp (zonder hier ruchtbaarheid aan te geven) een **contract met staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat J.C. Huizinga-Heringa**. Het betreft een inspanningsverplichting van beide zijden.

- Enerzijds om PS een besluit te laten nemen over de "handhaafbaarheid" van strategie Plas en het stimuleren van een definitief besluit van PS in *september 2008*.
- Anderzijds het op rijksniveau zorgen voor afstemming in het kader van UPR en het nemen van besluiten over toekenning van *Nota Ruimte Budget*

In bolle taal wordt het project gekarakteriseerd als innovatief door meervoudig ruimtegebruik aan de hand van het ordenend principe van *functie volgt peil*. Het beoogt een evenwichtige ontwikkeling van economische, sociaal-culturele en ecologische aspecten. Vooral in het licht van de huidige slechte economische vooruitzichten van de landbouw wordt de ruimtelijke kwaliteit van de polder versterkt. Het project betreft onder meer een grootschalig waterbergingsgebied. Er is voorzien in omvangrijke woningbouw als kostendrager. Enzovoort.

Hier kan alleen plan-Plas bedoeld zijn. Het is de vraag of deze overeenkomst nog in stand te houden is na dat GS plan-Plas op *28 oktober 2008* hebben afgeschoten.

30 oktober 2007.

Bewoners komen hier echter achter en in een brief aan Binnekamp schrijft de *Reflectie groep* naar aanleiding van het gesloten contract dat ze hem niet anders kunnen zien als een vreselijk arrogante en/of gewetenloos politicus. Zij voelen zich wederom belazerd en zien van verdere gesprekken af.

december 2007.

Eindrapport Commissie Remkes wordt uitgebracht. GMN en GMZ zijn geohydrologisch en waterstaatkundig identiek. Vanuit de voorgeschreven invalshoek: water en bodemdaling is er dus geen verschil is tussen het noordelijk en zuidelijk gedeelte van deze droogmakerij. Daarom werd dit rapport, in afwijking van de te beperkte opdracht, **Water en Bodemdaling in Groot-Mijdrecht** genoemd.

De commissie constateerde dat in eerdere rapporten een veelheid van problemen in wisselende volgorde werden opgesomd. Geen wonder, want met een volgorde in urgentie werd tot nu toe niet gewerkt. Op verzoek van de commissie heeft het waterschap aangegeven dat de ontwikkeling van de instabiliteit van de bodem (*opbarstrisico*) als **hoofdprobleem** wordt gezien. Daarnaast zijn *bodemdaling* en het uitslaan van *brak kwelwater in de Amstelboezem* een probleem. Vooral in de zomer veroorzaakt de grote hoeveelheid kwelwater schade in het omringende gebied dat water vanuit de Amstelboezem inlaat.

De meeste kritiekpunten betreffen het werk van het waterschap. Naar de mening van Remkes heeft het behoorlijk geschort aan deskundigheid in *geohydrologische processen* en aan de *kwaliteitsbewaking* van de studies. Hij is verbaasd over (het gebrek aan (Sieger)) de wetenschappelijke integriteit waarmee dit kon worden gerealiseerd. Het grondwatermodel moet verbeterd worden gegevens over bodemdaling moeten verder worden toegespitst.

De provincie heeft haar regiefunctie en haar verantwoordelijkheid als procesbewaker niet waargemaakt. Zij had moeten zorgen voor voldoende tegenspel .

In het onderzoek van de commissie bleek:

- dat in het *geohydrologischmodel* belangrijke elementen niet overeenkomstig de werkelijkheid zijn meegenomen. In de rapporten is de onderbouwing van het instabiliteitsvraagstuk uiterst summier verantwoord. Het berekende *opbarstrisico* stemt niet overeen met de werkelijkheid, onder meer doordat de gebruikte formules gebaseerd waren op de situatie bij bouwputten; *dat uit langjarige maaiveldmetingen blijkt dat in GM, afhankelijk van o.a. samenstelling van het veen en het peil- en grondwaterstandsbeheer, de *gemiddelde maaiveldaling* varieert tussen 1 en 15 mm/jr. In de veenweidegebieden ligt dat in de orde van 8 tot 13 mm/jr. In GMN neemt een oude blauwe kleilaag van West naar Oost af.

In het uitgangspunt dat in GMN *tot uiterlijk 2012 zou kunnen worden "geboerd"* was met dit grote verschil in bodemdaling in GMN-West en GMN-Oost geen rekening gehouden

Er is geen goed onderbouwd kosten-batenverhaal (MKBA). Dat is nog steeds zo. De commissie beveelt het maken van een *kaart* aan, waarin het geschatte tijdstip en de contouren staan waarbinnen de *agrarische activiteiten* onmogelijk worden. Deze werd niet gemaakt. Ook mist de commissie de argumentatie waarom in strategie Technieken de bouwsteen van Grontmij "*Afvoeren Separaat Van Boezem*" door provincie en waterschap werd overgeslagen (p. 30). Verder meent zij dat *drinkwaterwinning* mogelijk interessant kan zijn

De bevindingen van de commissie werden omgezet in een *nader onderzoek* op drie punten;

- verbetering van het grondwatermodel, inzicht in wellen en bodemstabiliteit en doorrekening van strategieën (met kwaliteitsborging).
- bodemdaling en perspectieven voor de landbouw (met kwaliteitsborging).
- peiling interesse drinkwaterbedrijven voor drinkwaterwinning uit brak grondwater.

18 februari 2008

Namens het dagelijks bestuur van AGV nodigt dijkgraaf de Bondt alle statenleden van Utrecht, gemeenteraad De Ronde Venen, algemeen bestuur AGV en stuurgroep verkenning GMN uit voor een *besloten bijeenkomst op 5 maart* om de visie van AGV op GMN aan te horen. Gezien het besloten karakter geven de genodigden hier geen gehoor aan.

26 augustus 2008.

Na voltooiing van het *nader onderzoek* nemen GS kennis van het rapport **Verkenning Water Groot-Mijdrecht Noord 2^e fase** (V.W. GMN 2^e fase). Het geeft een overzicht van de meest actuele inzichten met betrekking tot de GMN -problematiek voor wat water en bodem betreft. Het is ook gericht op de bredere omgeving. De samensteller is tot grote verbazing van de bewoners dezelfde ploeg van provincie en waterschap die de voorgaande rapporten heeft gemaakt!.

Belangrijke nieuwe inzichten zijn:

- dat de kans op *opbarsting* van de deklaag niet groot is zolang de slootpeilen in GMN niet worden verlaagd;
- dat de verwachte *bodemdaling* bij voortzetting van de huidige situatie uiteen loopt tussen 1-2 mm/jr. in GMN-west en 4-8 mm/jr. in GMN-oost. Daarvan is 0,5mm een tectonische bodemdaling die voor heel West Nederland geldt. In het westelijk gebied gaat het minder snel dan eerder aangenomen omdat de veenlagen daar in grote delen verdwenen zijn. Op grote bedrijven is *agrarisch gebruik in 2050 wel mogelijk*.

Van de drie belangrijke problemen die door het waterschap aan de commissie Remkes werden aangewezen, is aan het **hoofdprobleem** -*opbarsting* - de urgentie ontnomen.

In het westen van GMN geeft de *bodemdaling* geen aanleiding voor urgente maatregelen. Het *kwaliteitsprobleem* dat het kwel water van GM in de Amstelboezem geeft, blijft onverminderd bestaan .

De eindconclusie van het rapport *V.W.GMN 2^e fase* wordt getrokken aan de hand van het zelfde schema als gebruikt in het voorgaande rapport. Strategie Plas scoort met de meeste plussen weer het beste. Weliswaar met de nadrukkelijke aantekening dat in de politiek-bestuurlijke afweging niet alleen bodem en water moeten tellen maar ook andere inhoudelijke belangen. De verwachting wordt uitgesproken dat PS deze afweging in het najaar 2008 zal maken (VW 2^e f pag.70). En dat gebeurt niet. Zo komt *V.W. GMN 2^e fase* toch over als oude wijn uit oude zakken.

1 september 2008

Door waterschap en provincie wordt een Informatiemarkt gehouden voor publiekelijke presentatie van het *rapport V.W. 2^e fase*. Naar verwachting gaf ook dit niet veel nieuws.

5 september 2008.

De ministerraad stelt de **Structuurvisie Randstad 2040** vast. Het wordt feestelijk gepresenteerd en ter inzage gelegd. Het parlement moet er nog over beslissen. Het Groene Hart wordt hiermee uit zijn isolement gehaald en geplaatst in een "*Groenblauwe Delta*" met betere aansluitingen op het IJsselmeer, de Noordzee en de Zeeuwse wateren. Dit jaar start een onderzoek naar Randstad - sleutelprojecten. Tot het jaar 2050 zijn er tenminste 500.000 nieuwe woningen nodig in de Randstad. Naast veel andere dingen zijn er ook elf *Metropolitane Parken* aangewezen. Daarbij kan men denken aan een globaal aangewezen gebied van zeg 10 bij 20 km. Voor de inrichting wordt gebruik gemaakt van het karakteristieke landschap. Polder Groot Mijdrecht ligt in een van deze parken. Er breekt nu een nog chaotischer periode aan.

30 september 2008.

Op verzoek van het Ministerie van VROM, laat het *College van Rijksadviseurs* weten dat de voorziene ontwikkeling van 2500 woningen in GMN van een grootschaligheid is die niet in overeenstemming is te brengen met de kernkwaliteiten van het veenweidegebied en het Nationaal Landschap.

16 oktober 2008.

De *Reflectiegroep* schrijft aan GS een kritische brief over de tot nu toe gevolgde procedure. Ze verwerpen de zes strategieën, en stellen dat er wel een goede oplossing zou zijn. Ze bieden hun samenwerking aan.

28 oktober 2008.

GS hebben besloten om een nieuwe **7^e variant** te gaan opstellen en hebben dit vastgelegd in een **Statenvoorstel** voor de *vergadering van Provinciale Staten op 8 december*. Het voorstel houdt in dat *alle zes strategieën, die alle mogelijke oplossingen hadden moeten afdekken, van tafel worden geveegd*. Reden: het Ministerie van VROM heeft, na een advies van het College van Rijksadviseurs op 30 september, laten weten dat een grootschalige woningbouw niet in overeenstemming te brengen is met de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Groene Hart. Het past niet in het zojuist aangewezen Metropolitane Park waar GM in ligt. Het is niet te begrijpen waarom dit niet eerder boven tafel gekomen is. Maar helemaal als een verrassing komt het niet. Een aantal van de deskundigen, die in *december 2006* werden geraadpleegd, hebben hier al vraagtekens bij gezet.

Er is voor GS geen keus. Medefinanciering door het Rijk was essentieel voor de haalbaarheid van *Plas* (cq. van het vastgoedproject (Sieger)). De strategieën *Meegroeien* en *Ophogen* zitten in het zelfde schuitje.

Volgens het Statenvoorstel moet de nieuwe variant zoveel mogelijk de positieve effecten benutten van de *variant Plas*.(!) Het kan een combinatie worden van elementen uit de andere strategieën. De overgeslagen bouwsteen van Grontmij (pag.3) wordt opnieuw overgeslagen. De nieuwe variant moet voldoen aan een aantal kaderstellende randvoorwaarden (zie *8 december: Vergadering Provinciale Staten*).

31 oktober 2008.

In de *Meijert* in Mijdrecht wordt, als vertegenwoordiging van de bevolking, de *Reflectiegroep* in een *bewoners vergadering* door gedeputeerde Binnekamp voorgelicht over het door PS genomen besluit. De bewoners mogen als volwaardige partner deelnemen aan het overleg over de te ontwikkelen zevende variant. Ze krijgen daarbij deskundige steun aangeboden. Maar over vier dagen zal er een adder onder het gras te voorschijn vandaan komen!

4 november 2008.

Persconferentie over de 7^e variant in het Provincie huis. Gedeputeerde Binnekamp liet weten dat deze variant als consequentie heeft dat 33 woningen en bedrijven onder water worden gezet, waardoor de 100 bewoners zullen moeten vertrekken. Er zullen "keukentafelgesprekken" worden gevoerd zodra de planstudie in mei 2009 klaar is. Over 4 tot 5 maanden moet PS de definitieve beslissing genomen hebben. Uitstel is niet mogelijk want het verkrijgen van financiële middelen heeft prioriteit. De kosten van herinrichting worden geschat op een bedrag tussen de 150 en 225 miljoen euro. Die moeten de kosten dekken van inrichtingsmaatregelen en aankoop van opstallen en gronden. Kennelijk geen koop van bebouwing op basis van vrijwilligheid. Er zal worden onderzocht of er een gebiedcommissie kan worden samengesteld. De bewoners konden dit nieuws uit de media vernemen.

5 november 2008.

De bewoners zijn razend over de mededelingen op de persconferentie en schrijven gezamenlijk een *brief aan gedeputeerde Binnekamp*. Zij constateren dat zijn voorstel tot samenwerking op 31 oktober niet gebaseerd is op respect voor mens en landschap, maar op bedriegerij. Zij menen dat met een onbetrouwbare partner niet kan worden samengewerkt.

De consequentie van de 7^e variant dat 33 woningen onderwater worden gezet en dat 100 bewoners moeten vertrekken ligt heel gevoelig.

Bij het *Statenvoorstel* van de PS-vergadering van 28 oktober zat als "Bijlage 2" een *tabel van strategieën*. Deze tabel was overigens niet beschikbaar bij de bewonersvergadering van 31 oktober. In deze tabel staat dat, voor de strategieën Plan De Venen en Technieken, woningen moeten worden gesloopt.

Strategieën *Plan De Venen* en *Technieken* worden uitgevoerd, zoals afgesproken, in het **Convenant Plan de Venen** van februari 1999 (Verkenning Water 2^e fase; pag. 50). Voor verwerving van grond was al voor 1999 een aankooptitel van kracht, altijd op basis van vrijwilligheid bij de verkoper (*Ontwerp Plan van Aanpak de Venen* pag. 35, 39). Tot op heden is er nog geen aankooptitel voor woningen, al is het voorgekomen dat een bedrijfsgebouw en een woning zijn gekocht, maar wel op basis van vrijwilligheid. *Herijkt Plan De Venen* van 19 december 2006 heeft hier geen verandering in gebracht. Het is dus voor het eerst dat van gedwongen sloop wordt gesproken.

In beide strategieën worden de natuurwaarden versterkt door het waterpeil met ongeveer 50 cm te verhogen. Daar hoeft de bebouwing niet voor te onteigenen en te slopen. Dat is ook niet gebeurd bij het nieuwe *natuurterrein Waverhoek*. De bewoners hoeven in deze strategieën niet weg te gaan. Een grotere peilverhoging die sloop onontkoombaar maakt, zou een veel duurder kostenplaatje door de onteigeningsprocedure tot gevolg hebben. De tabel zou op dit punt gecorrigeerd behoren te worden.

6 november 2008.

Begrotingsraad Gemeente De Ronde Venen. In de *Algemene Beschouwingen* van de verschillende partijen constateert alleen het CDA dat voor de bewoners en de bedrijven van GMN *de periode van spanning en onzekerheid voort duurt*. De CDA-fractie vindt dit *onwenselijk en politiek onacceptabel*. De andere fracties maken er geen melding van.

Het duurt zeker te lang of je trekt er geen stemmen mee.

In het kader van de laatste ontwikkelingen dienen CDA, VVD en Christen Unie/SGP gezamenlijk een motie in die bepaalt dat de gemeente niet wenst mee te werken aan een zevende strategie indien er niet alles aangedaan is om voldoende draagvlak te bereiken onder de inwoners van GMN, met de opdracht dit aan de provincie mede te delen. Verder dat de gemeente zich vooral zal inzetten voor de belangen van de inwoners van GMN en wel onafhankelijk van de uitvoering van de strategie door de provincie. Deze motie wordt aangenomen.

9 november 2008.

Waterschap AGV voelt zich in een onduidelijke situatie geplaatst door het besluit van GS om alle zes strategieën van tafel te vegen en trekt het **krediet ad 23 mln. euro** voor aankoop van onroerend goed en grond in GMN in.

20 november 2008.

In een extra vergadering van de **Commissie Ruimte Groen en Water** (R.G.W.) acht de commissie het statenvoorstel van GS rijp voor Statenbehandeling. Gedeputeerde gaf aan de financiën voor de vergadering van 8 december nader te zullen toelichten.

5 december 2008.

Vereniging Leefbare Venen was door de projectleider benaderd of ze zitting wilden nemen in een op te richten gebiedscommissie. In een brief laat het bestuur weten dat zij *aan hun leden zullen voorstellen hierin geen zitting te nemen*. Zij zullen hun leden alleen anders adviseren indien respect voor bewoners en landschap zal worden getoond.

8 december 2008.

De **Vergadering van Provinciale Staten** stemmen in meerderheid voor het ontwikkelen van een zevende strategie en voor de daaraan verbonden randvoorwaarden. Groen links en D66 pleiten voor afbouw van de landbouwfunctie in GMN. Dit voorstel is ingeperkt door de 3^e randvoorwaarde. De vier kaderstellende *randvoorwaarden* zijn:

1^e randvoorwaarde : de *zoutbelasting van de Amstelboezem en omliggende polders moet worden tegen gegaan* om een zo duurzaam mogelijk watersysteem te krijgen. De drie hoofdproblemen die het waterschap aan Commissie-Remkes aangaf, waren in volgorde van urgentie: de *instabiliteit van de bodem, de bodemdaling en het kwelwater*. Uit de nadere onderzoeken bleek dat de eerste twee als hoofdprobleem konden worden afgevoerd, waardoor het probleem van *kwelwater als hoofdprobleem* over bleef.

Om dit probleem aan te pakken is, in een nog nader te bepalen deel van GMN, volgens het voorstel een *peilverhoging* noodzakelijk. Primair dus aanpak kwelwater; secundair peilverhoging.

Er wordt **nu** in totaal 49 Mm³/jr. naar de Amstelboezem uitgeslagen. Daarvan komt 21 Mm³/jr. uit GMZ. In de voorgestelde 7^e variant vermindert deze bijdrage van GMZ niet. Voorzover GMN-West niet onder water komt, blijft minstens dat gebied ook een bijdrage leveren. Het zou alleen al door GMZ een minder dan **55%-oplossing** worden.

Commissie Remkes zou moeite hebben om een duurzaamheidsprijs toe te kennen aan een oplossing die GMZ uit het beeld laat.

Peilverhoging is echter niet de enige mogelijkheid om de vervuiling door kwelwater in de Amstelboezem te voorkomen. Bij de overgeslagen bouwsteen Afvoeren Separaat Van Boezem (pag. 3 en 4) wordt het kwelwater van geheel GM naar het Amsterdam-Rijnkanaal afgevoerd. Dat geeft een **100%- oplossing** voor de vervuiling van de Amstelboezem. De hoeveelheid af te voeren water verandert weliswaar niet, maar dat bleek eerder niet het grootste probleem te zijn. Nu de doelstelling van een grootschalig *vastgoed project niet haalbaar* blijkt te zijn, en de twee door het waterschap aangedragen hoofdproblemen, te weten *opbarst risico en bodemdaling, zijn afgezwakt* tot een niveau dat geen directe aanleiding geeft tot ingrijpen, blijft het *kwaliteitsprobleem door kwelwater* als belangrijkste waterprobleem over. Mits uitvoerbaar zou de bouwsteen *Afvoeren Separaat Van Boezem* in duurzaamheid een trapje hoger komen te staan dan de gepresenteerde 7e variant.

Wanneer het gewicht van het waterkwaliteitsprobleem in de Amstelboezem niet groot genoeg zou zijn om er een passende financiering voor te vinden en daarom niet goed oplosbaar zou zijn, dan zou naar een aanpak kunnen worden gezocht die alleen de natuurwaarde versterkt en de landbouw in het westelijk gebied van GMN zeker tot 2050 handhaaft. Dan zouden we weer terug zijn bij de plannen van 1999.

De **2^e randvoorwaarde** is de *versterking van de natuurwaarde*. Het oostelijk deel van GMN heeft de aanduiding Ecologische Hoofd Structuur (EHS). Realisatie is zowel bij de voorgestelde variant als bij "Afvoeren" mogelijk.

De **3^e randvoorwaarde** is het, handhaven van landbouwbedrijven in het westelijk deel van GMN, zeker tot 2050. De omstandigheden zijn niet optimaal, maar ze hebben een redelijk perspectief. Dat is een van de nieuwe inzichten die de aanvullende onderzoeken hebben aangetoond.

De **4^e randvoorwaarde** vereist zicht op de financiële dekking. Een *MKBA* wordt niet genoemd.

De **Provinciale Staten besluiten** het Statenvoorstel van GS van 28 oktober over te nemen en hebben genoemde randvoorwaarden in hun besluit opgenomen. Ze hebben dus voor het eerst tot een peilverhoging besloten, al is nog niet bekend waar en hoe groot. Een *MKBA* schittert nog steeds door afwezigheid.

GS moeten deze 7^e variant binnen 5 maanden opstellen en ter besluitvorming aan PS voorleggen. Deze tijdspanne is kort in verband met procedures voor het verkrijgen van financiële middelen van het Rijk. Uitstel is niet mogelijk. Ook bij het contract van 29 oktober 2007 kreeg de financiering prioriteit boven kwaliteit van het project. Indien een gebiedscommissie kan worden gevormd, wordt de opdracht opnieuw via commissie-RGW aan PS voorgelegd.

15 december 2008.

Leden vergadering van de Vereniging Leefbare Venen. De reserve die het bestuur middels een schrijven van 5 december aan GS heeft overgebracht met betrekking tot het zitting nemen in een gebiedscommissie wordt door de leden overgenomen.

17 december 2008.

Gedelegeerde Binnekamp draagt **project GMN** over aan collega gedeputeerde De Jong, om reden dat de heersende gevoelens nadelig kunnen zijn voor de te bereiken doelstellingen. GS hebben hiermee ingestemd. Binnekamp blijft vanuit de portefeuille Water het project faciliteren.

19 december 2008.

Gedeputeerde de Jong heeft aan dhr Groen - oud burgemeester van Bunschoten-Spakenburg - verzocht een verkenning te maken langs betrokken partijen om te zien gebiedscommissie, zoals bedoeld in het PS-besluit van 8 december 2008, binnen de mogelijkheden ligt.

21 januari 2009.

Dhr Groen doet verslag van zijn bevindingen tijdens zijn verkenningstocht. Hij heeft gesproken met vertegenwoordigers van Leefbare Venen, LTO Noord, gemeente DRV, AGV en Natuurmonumenten. De aan de gebiedscommissie gelaten tijdspanne is te kort om de verschillen tussen de partijen te overbruggen en om het vertrouwen tussen de partijen die elkaar in de gebiedscommissie nodig hebben te herstellen.

27 januari 2009.

GS besluiten om af te zien van een gebiedscommissie voor GMN.

2 februari 2009.

Projectgedeputeerde voor GMN De Jong stelt de commissie RGW op de hoogte van het besluit van GS. Vanwege de begrotings systematiek van het Rijk en meer in het bijzonder dat GMN een kandidaat is voor de projecten in het Urgentieprogramma Randstad (UPR) is de beschikbare tijd om tot een besluit van PS te komen erg krap (contract Provincie-Rijk 29 oktober 2007). Het plan is om dat besluit in juli 2009 te nemen. De heer Groen heeft onder meer over de beschikbare tijd gezegd dat de afstand tussen de beoogde partijen voor de gebiedscommissie thans is te groot om snel tot overbrugging van de verschillen te kunnen komen en dus om het vertrouwen daarmee snel te kunnen herstellen.

Hij geeft het volgende tijdschema:

5 maart 2009. Informerende bijeenkomst voor een brede kring van betrokkenen

6 april 2009. Meningsvormende bespreking in commissie RGW over combinatievariant;

22 juni 2009. Voorbespreking van het statenvoorstel met combinatie variant in de commissie RGW;

6 juli 2009. Besluitvorming PS over combinatievariant.

4 maart 2009.

De bewoners krijgen een brief van de voorzitter van GS ter toelichting op de procedure om te komen tot een combinatie variant. Aan de hand van de randvoorwaarden zijn verschillende mogelijkheden onderzocht die geleid hebben tot de opstelling van drie combinatie varianten. Het blijkt niet mogelijk te zijn een combinatie variant te maken die aan alle randvoorwaarden voldoet. Aan de brief zijn drie kaarten met een toelichtende tabel toegevoegd. Het aantal te slopen huizen ligt tussen de 32 en 43. De kwaliteit van het water is ecologisch gezien bij alle drie varianten een groot probleem. Het oppervlak van de plassen zit tussen 235 en 418 ha. De zomerdiepten variëren van 1.60 tot 2,00 meter. Bij twee is in de plas geen natuurontwikkeling mogelijk en bij de derde is dat onzeker. Bij alle drie wordt het vrije schootveld van af de forten doorbroken door een dijk. Niet dat er geschoten zal worden, maar de Stelling Van Amsterdam is wel een door het rijk gesubsidieerd Werelderfgoed-project. De brief heeft veel commotie in de polder gegeven.

5 maart 2009

De bijeenkomst werd gehouden met vertegenwoordigers van provincie , waterschap en gemeente en een vertegenwoordiging van bewoners en belangenorganisaties. Het was bedoeld, voorafgaand aan het besluit Van GS, voor presentatie van de combinatievariant. In plaats daarvan worden drie combinatievarianten toegelicht met de conclusie dat ze niet passen in de door PS gestelde randvoorwaarden. **Dat zijn dus negen varianten afgekeurd.**

Het persbericht van GMN vermeldt dat GS, ondanks de problemen met de drie varianten, willen vasthouden aan het verzoek van PS om op 6 juli 2009 een besluit te nemen, ten einde de al lange tijd bestaande onrust en onzekerheid bij de bewoners te doorbreken.

De geplande bijeenkomst op 25 maart krijgt in dit verband een ander karakter. Geen inloopbijeenkomst, maar een avondbijeenkomst in de Meijert die begint om 20 uur.

9 maart 2009.

Commissie RGW bespreekt de nieuwe denkrichting voor GMN. Er was veel belangstelling vanuit de politieke partijen. **Het is volgens de Jong gebleken dat binnen de gestelde randvoorwaarden geen combinatievariant mogelijk is.** Overleg met PS over verruiming van de voorwaarden is op korte termijn noodzakelijk.

14 maart 2009

W. Sieger